

opdrachtgever Vastgoed Moorwijk BV
project Actualisatie ecologisch onderzoek

nummer 00134 - H
datum 24-11-2008

kantoor Roermond ●
Kapellerlaan 179
Postbus 120
6040 AC Roermond
Telefoon 0475 330 271
Fax 0475 330 010
E-mail roermond@taken.nl

kantoor Arnhem ○
Sw. De Landasstraat 59
6814 DB Arnhem
Telefoon 026 443 4460
Fax 026 443 4462
E-mail arnhem@taken.nl

kantoor Tilburg ○
Ringbaan Oost 240
Postbus 181
5000 AD Tilburg
Telefoon 013 536 5760
Fax 013 542 1776
E-mail tilburg@taken.nl

eerdere datum 15-02-2007
trefwoorden Boxtel, flora, fauna

© TAKEN Landschapsarchitectuur & Ecologie

24-11-2008

Niets uit dit rapport of bijbehorende tekeningen mag worden verveelvoudigd en of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder schriftelijke vermelding van opdrachtgever en Taken B.V., noch mag het zonder bronvermelding worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

I. Inleiding

I.1. Opdacht

Vastgoed Moorwijk BV is voornemens appartementen en bosvilla's te realiseren op drie locaties in het gebied Moorwijk tussen de Parkweg en de Halderheiweg aansluitend aan een bestaande villawijk en omsloten door stedelijk gebied. Hiervoor dient het bestemmingsplan te worden gewijzigd. In dat kader is er in 2004-2006 een onderzoek gedaan naar de aanwezige natuurwaarden in het terrein. In het kader van gesprekken tussen de provincie, de gemeente en de ontwikkelaar is het van belang dat de waarden van het gebied ook recent goed onderzocht zijn. Daarom is er gevraagd naar een actualisatie van de voorgaande natuurtoets. Hierbij is het met name van belang de huidige waarden van het natuurgebied te omschrijven.

I.2. Methodiek

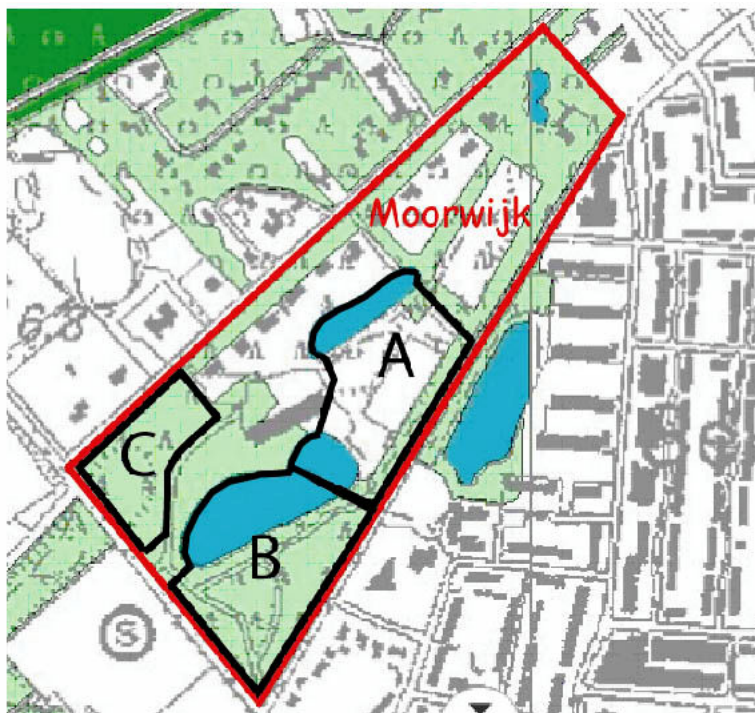
Om de natuurwaarden in beeld te krijgen is zowel een archiefonderzoek als een veldonderzoek uitgevoerd. Voor het archiefonderzoek zijn literatuurbronnen geraadpleegd; bij de Provincie Noord-Brabant gegevens opgevraagd betreffende flora, vegetatie en broedvogels. De vogelwerkgroep Midden Brabant en de Werkgroep Natuur en Landschapsbeheer Boxtel zijn geraadpleegd. Verder is nog de website van het Natuurloket geraadpleegd. Het Natuurloket geeft een indruk van de beschikbaarheid aan gegevens, maar geeft geen informatie over welke soorten het betreft.

Op 13 oktober 2008 is een veldinventarisatie uitgevoerd, waarbij met name gelet is op de waarde van het bos en de bomen.

I.3. Ligging van het plangebied

De drie locaties liggen binnen het gebied Moorwijk in de noordwestpunt van Boxtel, langs de Halderheiweg, de Molenwijkseweg en de Parkweg, zie figuur 1 en beslaan ca. 5.5 ha. Ten noorden en westen van het plangebied ligt achtereenvolgens een villawijk en het bosgebied 'Sparrenrijk'. Het gebied wordt ook verder in het zuiden en oosten omsloten door stedelijk gebied. Er liggen twee kleine vennen in het gebied, die niet met elkaar in verbinding staan. Tussen de nieuwe bouwlocaties is een appartementengebouw gerealiseerd aan de noordzijde van het grote ven.

Ontsluiting hiervan vindt plaats via een oprijlaan vanaf Molenwijkseweg. Aan de noordoostzijde (locatie A) ligt een zanddepot. Het nog onbebouwde deel van Moorwijk bestaat voor het grootste deel uit park, bos, een voormalig voetbalveld en de twee al genoemde vennen.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (zwarte omlijning) binnen Moorwijk (rode omlijning) volgens het natuurgebiedsplan 2007 van de provincie Noord Brabant.

1.4 Natuurgebieden in de omgeving van het plangebied

Nationaal landschap Het Groene Woud

Het stedelijke gebied van Boxtel, waarbinnen ook de drie bouwlocaties liggen, valt binnen het nationaal landschap Het Groene Woud. Het Groene woud is gelegen tussen Tilburg, Eindhoven en Den Bosch en omvat een kleinschalig landschap, bestaande uit bos, heide, zandverstuivingen, graslanden en populierenbossen. In de dalen stromen beken langs karakteristieke beemden en bolvormige akkers, met hier en daar landelijk erfgoed, zoals Vlaamse schuren. Het Groene Woud is een aantrekkelijke mengeling van natuur en cultuur.

Natura 2000 gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen

Het dichtstbijzijnde natura 2000 gebied is Kampina en Oisterwijkse vennen. Kampina en de naastgelegen Oisterwijkse vennen en bossen vormen samen een

voorbeeld van het licht glooiende Brabants dekzandlandschap, met U-vormige paraboolduinen, met bossen, vennen, heide en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen. Kampina is een restant van het halfnatuurlijke Kempense heidelandschap, met droge en vochtige heidevegetaties, akkertjes, een meanderend riviertje, voedselarme vennen en blauwgraslanden. In de oeverzones van de vennen komt nog hoogveenvorming voor; in het zuiden liggen dopheidevelden. De vennen in het gebied zijn vaak langgerekt in zuidwest-noordoostelijke richting, de dominerende windrichting van de laatste ijstijd, toen dit landschap grotendeels werd gevormd. De vennen in de Oisterwijkse bossen zijn merendeels ontstaan als uitgestoven laagten in een stuifzandlandschap, waar veentjes in ontstonden. Door vervening is hierin sinds de Middeleeuwen weer open water ontstaan. Het natura 2000 gebied is van groot belang voor vogels en amfibieën. Kraanvogels gebruiken het gebied tijdens de trek in trekperiode. In de winterperiode slapen Taigarietganzen, die in de omgeving foerageren, op de vennen. De met regenwater gevoede vennen zijn voedselarm, hierdoor groeien er bijzondere vegetaties. In het gebied komen vier soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn voor: Kamsalamander, Heikikker, Rugstreeppad en Poelkikker. Daarnaast komen de Hazelworm en de Levendbarende Hagedis in het gebied voor.

Ecologische Hoofdstructuur, Groene Hoofdstructuur

De Provincie Noord-Brabant heeft de EHS in 2002 in het streekplan begrensd binnen de GHS. Het plangebied zou daardoor naar de mening van de provincie behoren tot de EHS. In het duurzaam ruimtelijk structuurbeeld in het uitwerkingsplan Boxtel Haaren Sint Michelsgestel ligt het plangebied niet in het landschappelijk raamwerk of in de zoekgebieden verstedelijking, maar in het stedelijke gebied. En ook in de interim structuurvisie en de paraplunota wordt het gebied aangemerkt als bestaand stedelijk gebied.

EVZ Sparrenrijk-Kampina

Een belangrijke stap bij het verbinden van de verschillende natuurgebieden is in 2005 gezet met de oplevering van Natuurbrug Het Groene Woud. Dit ecoduct verbindt de natuurgebieden ten zuiden van Boxtel aan weerszijden van de A2. Tevens wordt er sinds 2007 gewerkt aan een ecologische verbindingszone tussen Sparrenwijk en Kampina. Deze EVZ is met name van belang voor de das. De droge verbindingszone bestaat vooral uit droge houtwallen en poelen en weilanden waar de das kan foerageren. In dit plan dient de das als gidssoort. Door het gebied geschikt te maken voor de das, zullen ook soorten als kleine zoogdieren, insecten, amfibieën en struweelvogels de verbinding gebruiken als leefgebied of voor dispersie.

Overige groen gebieden in de directe omgeving

Sparrenwijk

Het Sparrenrijk grenst aan de noordzijde aan de bebouwde kom van Boxtel. Tussen het plangebied en Sparrenrijk ligt een villawijkje met een breedte van 150 meter. Het Sparrenrijk is aangeplant na 1850 toen grote delen van heidegebieden werden bebost voor mijnbouw. Het landgoed bestaat uit gemengd bos, rechthoekig lanenpatroon en inliggende cultuurgronden. Op en aan de rabatten groeien Dubbelloof, Koningsvaren en zeer onlangs weer de Cantarel. Broedvogels zijn Sperwer, Ransuil, Boomklever, Kleine bonte specht, Goudvink en Glanskop.

Venrode

In het noorden van de Gemeente Boxtel ligt landgoed Venrode op circa 1 km van het plangebied. Het landgoed bestaat uit Grove dennenbos, aangeplant op stuifzand. In het gebied liggen enkele vennen. Langs de oevers van de vennen komen gagelstruwelen voor. In de bossen broeden Buizerd, Groene en Zwarte specht, Dodaars en Wielewaal. Het landgoed dat op een dekzandrug ligt, gaat over in het beekdal van de Dommel. In het gebied liggen een aantal dassenburchten, waarvoor het naastgelegen Dommeldal fungeert als foerageergebied. Het dennenbos wordt geleidelijk omgevormd naar loofbos met inheemse soorten.

2. Resultaten

2.1 Literatuurgegevens

Natuurloket

Evenals in het vorige onderzoek is de rapportage opgevraagd bij het Natuurloket. Er zijn enkele kleine veranderingen zichtbaar. Naast de vaatplanten, mossen en broedvogels zijn nu ook de vissen goed onderzocht. Daarbij is slechts 1 soort aangetroffen welke tevens rode lijst soort is. (Rode lijst soorten zijn bedreigde soorten in Nederland, die, tenzij in de flora en fauna wet opgenomen, geen wettelijk beschermde status hebben.) Daarnaast zijn ook de paddestoelen redelijk onderzocht waarbij 10 rode lijst soorten zijn aangetroffen. Bij de laatste inventarisatie van watervogels in 2006-2007 zijn blijkaar geen soorten meer aangetroffen.

Tabel 1. Gegevens natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:149 / Y:401								
Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2	1			7	goed	-	1991-2007
Mossen					1	goed	0%	1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					10	redelijk	0%	1992-2007
Zoogdieren						matig		1997-2007
Broedvogels			44		5	goed	0%	1996-2007
Watervogels						redelijk	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen					1	goed	0%	1992-2007
Dagvlinders						slecht		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Vogelwerkgroep midden Brabant

De vogelwerkgroep midden Brabant heeft geen gegevens van het plangebied. Wel zijn er gegevens beschikbaar van 1-1,5 km ten oosten van Moorwijk. Hier komen de soorten voor van bos, water en park. Bijzondere waarnemingen zijn de ijsvogel, grote zilverreiger, goudvink, sperwer, grote gele kwik en kieviet.

Brabant en de Werkgroep Natuur en Landschapsbeheer Boxtel

De werkgroep Natuur en Landschapsbeheer Boxtel heeft geen gegevens over Moorwijk. Zij zijn nooit in het gebied geweest.

Provincie Noord- Brabant

De provincie Noord Brabant heeft in dit gebied niet geïnventariseerd en heeft dus ook geen gegevens over Moorwijk.

Senioren Visvereniging Boxtel

Om informatie te bemachtigen over de aantallen en soorten vissen die in het ven voorkomen, is er telefonisch overleg geweest voorzitter Van Son van de 'Senioren Visclub'. Zij houden 2 maal per jaar een viswedstrijd in het 's Heerenven. De schatting van Van Son over de in het 's Heerenven aanwezige vis is:

20 tot 25 stuks snoek
200 stuks baars
1000 stuks brasem
Veel meer als duizend blankvoorn
100 stuks paling
150 stuks zeelt
Ontelbaar aantal kolblei
100 windes
100 rietvoorn
100 karper

Van deze soorten zijn de paling en de winde soorten die op de Rode Lijst staan aangegeven als bedreigd. Geen van de soorten heeft wettelijke bescherming.

Verder is bij de heer Van Son ook navraag gedaan over de nesten van blauwe reigers of roeken. In de oude nesten zitten, naar hij uit eigen waarneming en ervaring (uitwerpselen tijdens de viswedstrijd) weet, alleen blauwe reigers.

2.2 Veldbezoek

Op 13 oktober 2008 is er opnieuw een veldbezoek geweest in Moorwijk te Boxtel. Dit veldbezoek had als doel te kijken of de natuurwaarden gewijzigd zijn sinds het eerdere veldbezoek wat had plaatsgevonden op 20 september 2004. Er is met name gekeken naar de waarden van park, bos en natuur op de plaatsen waar bomen gekapt zullen moeten worden voor de komst van nieuwe woningen, door gericht te zoeken naar holle fraaie en bijzondere bomen.

In het zuidwestelijk deel van het gebied Moorwijk waar 4 wooneenheden zullen komen (figuur 1, locatie C) is het bos van lage waarde. In dit deel van het bos zijn geen bijzondere waarnemingen gedaan. Het bos is jong, open en met weinig onderbegroeiing. Op enkele plaatsten zijn (dode) bomen met gaten erin aangetroffen.

Aan de noordoever van het 's Heerenven zijn bijzondere soorten als wateraardbei en moerashertshooi. Wateraardbei groeit met name in voedselarme venen, in ondiep water van veenplassen, vennen en duinvalleien. Moerashertshooi groeit in ondiep water en op periodiek

Figuur 1. Amerikaanse eik met holte

droogvallende, matig voedselarme grond. Beide soorten staan op de rode lijst. In het zuid oostelijk deel van Moorwijk (figuur 1, locatie B) is in het park een laan van rododendrons aangetroffen. Hiertussen staat ook een Amerikaanse eik met gaten. Daar waar de 2 nieuwe urban villa's gebouwd zullen worden zijn langs de oever geen beschermde of bedreigde soorten aangetroffen. In het bos tussen de twee toekomstige urban villa's in is een 16tal verlaten nesten aangetroffen van blauwe reigers of roeken.

In het midden gebied van Moorwijk (figuur 1 locatie A; het voormalige voetbalveld c.a.) waar de nieuwe appartementen zullen worden gebouwd is het bos van weinig waarde. Wel is er het restant van een beukenlaan aangetroffen.

Verder zijn er tijdens het veldbezoek een aantal algemene vogelsoorten aangetroffen als winterkoning, zwarte kraai, merel, vink en verschillende soorten mezen. Tevens zijn enkele hollenbroeders aangetroffen, te weten groene specht en middelste bonte specht. Ook zijn er enkele soorten voor oud bos aangetroffen, namelijk boomklever en boomkruiper. Opmerkelijk is de ijsvogel die in het gebied is waargenomen.

Figuur 2. Nesten van blauwe reiger of roek

Figuur 3. Beukenlaan

3. Conclusie

Al met al kan er geconcludeerd worden dat de waarde van natuur niet erg hoog zijn in Moorwijk. Dit werd ook geconcludeerd in het vorige ecologische onderzoek.

De belangrijkste waarde voor fauna binnen Moorwijk zijn de (oude) nesten van (hoogst waarschijnlijk) blauwe reiger. Er dient een nader onderzoek te worden uitgevoerd of deze nesten nog in gebruik zijn. Dit onderzoek kan alleen in de broedtijd (maart-juni) worden uitgevoerd.

Volgens de wetgeving geldt dat nesten van kolonievogels, als oa blauwe reiger, jaarrond beschermd zijn. Indien er bomen gekapt zullen worden met nesten van kolonievogels zal hiervoor een individuele ontheffing van de Flora- en faunawet moeten worden aanvraagd. Indien deze verkregen wordt, mogen de bomen met nesten buiten het broedseizoen worden gekapt.

Er zijn geen beschermde soorten flora in het gebied aangetroffen. Wel zijn er enkele soorten van de rode lijst aangetroffen aan de noordoever van 's Heerenven. Dit gebied valt echter buiten het grenzen van het plangebied. Ook zijn er enkele vissoorten van de Rode Lijst in het ven aangetroffen, namelijk winde en paling.

Verder zijn er slechts enkele bomen met gaten aangetroffen, welke daardoor waarde kunnen hebben voor holenbroeders en vleermuizen.

